

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy hónapra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csánádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Kedd, szeptember 5.

FOBB KOZLEMENYEK:

A VÁROS TEJCSARNOKOT
LÉTESIT.
ZIONISTÁK AZ ARADI ZSIDÓK
ELLEN.
PURGLY LASZLÓNÉ
TRAGÉDIAJA.
ELTÜNT ÉS MEGKERÜLT FÉRJ.
ELHELYEZIK A PIACOT.
ARADI KERESKEDŐ A LIPCSEI
ŐSZI VASARRÓL.
A HERKULESFÖRDŐI ERDŐTŰZ
A BOKSZEGI BIRTOK FEL-
OSZTÁSA.
HAVI TIZ PERCENT KAMAT.

Hatósági gondoskodás.

Aradváros vezetősége végre döntő lépésre szánta el magát és kezébe vette a város fogyasztó közönségének tejjel való ellátását. A multak tapasztalataim okulva ugyanis a város vezetősége nem akarja kitenni a város közönségét annak, hogy esetleg télvi idején tej nélkül álljon, ami különösen a betegek, öregek és gyermekek táplálása szempontjából rendkívül káros hatással járhat. A város vezetőségének ezt a lépését mindenestre örömmel üdvözöljük, megjegyezzük azonban egyuttal, hogy nemcsak tejjel él az ember, miért is kívánatos volna, ha a város ve-

zetősége egyéb első rendű közszükségleti cikkek beszerzésénél is kezébe járna a közönségnek. Nem a tisztességes és legális kereskedelem rovására, hanem talán oly módon, hogy például fakeskeredőink segítségével legyen abban, hogy az illetékes vasutigazgatóságoknál közbenjár, hogy fakeskeredőink gyorsan juthassanak vasuti kocsihoz és simán bonyolíthassák le a fuvarszállítását, hogy városunk közönsége kelendő időben láthassa el magát téli táplálék anyaggal.

Nem vagyunk barátjai annak, hogy a város fizérkedésre adja magát. Nemcsak azért nem, mivel ez által nyomná a város egyik igen tekintélyes társadalmi osztályát, az aradi kereskedőket, hanem azért és főleg azért, mivel például az élelmiszer-cikkek árusítása éppen ezen cikkek romlandósága miatt óriási rizikóval jár s oly veszteségeket zudíthat a város s végeredményében a város közönségének a nyakába, mely megingathatja, sőt fölboríthatja a város egész háztartási egyensúlyát. Mi főleg az ellenőrzés és segítség terén kívánjuk a város vezetőségének tevékenységét. Ellenőrizzük, hogy a város fogyasztó közönségét ne uzsorázzák ki s ettől az ellenőrzéstől a tisztességes

kereskedőnek nincs miért félnie és segíteni, hogy a város lakosságának ellátása, főleg ami a legfontosabb létfenntartási cikkekkel illeti, fennakadást ne szenvedjen. Ha a város vezetősége ezt az ellenőrzést

észszerűen és lelkiismeretesen gyakorolja és segítő kézzel nyúl bele ott, ahol a szükség megkívánja, akkor becsülettel tett eleget kötelességének és hálára kötelezi a város közönségét.

Új részvénytársaság veszi bérbe a József főhercegi birtokot.

A József főherceg-téle chisineui (kisjenői) uradalomnak állami birtokba való bekebelezése alkalmával az állam egyuttal megszüntetné tekintette azt a bérlő részvénytársaságot is, amely eddig a chisineui (kisjenői) uradalmon gazdálkodott. A birtok további kihasználása céljából most egy új részvénytársaság van alakulóban, amely az államtól béreveszi a birtokot és egyben átveszi mindazokat a birtokon levő beruházásokat, amelyek eddig a régi részvénytársaság tulajdonát képezték. Értesülésünk szerint az alakuló új társaság nem annyira mezőgazdasággal, mint inkább állat- és egyéb exporttal foglalkozik. Az eddig kényszerbérletbe még ki nem adott szántóföldeket hirtelen az új társaság a Chisineu (Kisjenő) környékbeli gazdáknak adja majd bérbe.

Az állam intenciója az, hogy az alakuló új társaság részvényeinek legalább hetven százaléka román kézben legyen. Tegnap megjelent Chisineu (Kisjenő) dr. Marcus Mihály prefektus, dr. Marsteu Jusztin képviselő, dr. Borneus Julian aradi ügyvéd, Secula sírtal (világosi) földbirtokos és Adorján a régi bérlő társaság vezető igazgatója. A megjelentek érintkezésbe léptek a chisineui (kisjenői) vagyonosabb román körökkel és megkezdtek a részvénytőke jegyzését. A részvénytőke 6 millió lei lesz, ami 600 darab 10.000 leles részvényből áll. A kibocsátott részvényekből 182 darabot Adorján igazgató jegyzett, ami a harminc százaléknak felel meg, a többit a román urak jegyezték. Az új részvénytársaság alakuló közgyűlése jövő vasárnap lesz Chisineu (Kis-

Az ujság-királyról.

Az Aradi Közlöny londoni tudósítójától.

Több mint egy évszázad óta csak egy ember kapta meg Angliában a Duke címet: Arthur Wellesley, aki 1809-ben lett Viscount of Talavera, miután megverte Napoleon marsalljait és 1814-ben lett Duke of Wellington, miután Napoleon lemondott trónjáról, 1814 óta nincsen új hercegi családja Angliának, de egészen a Duke fokozatáig Alfred Charles Harmsworth megkapott minden rangemlést, amelyet adományozni szokott, vagy csak kivételes alkalom esetén adományoz az angol király. V. György király részvétsürgönye egy órával a halálhír érkezése után már Northcliffe grófnő kezében volt. A király sürgönyét követve Mary királynő részvétávirata és Alexandra királyné, VII. Edward özvegyéé. Táviratozott a walesi herceg, sőt V. György leányai is egyenként fejezték ki részvétüket Northcliffe grófnőnél. Harding, az Egyesült Államok elnöke, ugyanolyan kevéssé hiányzott a gondolatok sorából, mint Mil-

rand, a francia köztársaság elnöke, vagy a belga király. A szuverének hosszú sora mögött ott találjuk lord Reading-nek, az indiai alkirálynak és az angol világbirodalom szinte minden nagy dignitáriusának részvétsürgönyét. Hughes, az ausztráliai államszövetség miniszterelnöke, éppen egy sydneyi népgyűlésen beszélt, mikor megkapta Northcliffe halálának híreit. Hughes nyomban megszakította beszédét, fölállította helyükről a népgyűlés résztvevőit és így paréntálta el az angol birodalom nagy emberét... Az angol dominiurnok miniszterelnökei közül csak egy nem küldött táviratot: Smuts tábornok, aki tiltakozva a szerződés rendelkezései ellen, írta alá a német békét, mert „a háborúnak véget kell vetni”: és Dél-Afrikából nem egyszer emlékeztette Európát — európai gondolkodásra.

A világ nagyjait összesereglettek Northcliffe ravatalánál, hiszen Northcliffe hatalom maradt még halála után is. A lapokat családja örökli és a család számon tartja azt, hogy ki jelent meg elsőnek a gyászolók sorában és ki maradt el a gyászmenetből. Két-három év

előtt a Westminster-apátságban kerestek volna helyet Northcliffe koporsójának, ott, ahol az angol történelem és az angol birodalom nagyjai nyugszanak: és ezt a helyet talán megkapta volna Northcliffe most is, ha már nem Lloyd George Anglia miniszterelnöke. A mikor néhány hete meggyilkolták Wilson tábornagyot, az angol hadsereg volt vezérkari főnökét, özvegye nyilvánosan közölte azt a kívánságát, hogy Lloyd George — ne vegyen részt a tábornagy temetésén. Lady Northcliffe-nek fölösleges volt ezt kérnie, mert Lloyd George azért a Westminster-apátságban került felravatalozásra és onnan tette meg az utat az örök pihenés felé, ha ugyan örökös pihenésben lesz része Alfred Charles Harmsworth-nak, Thanet bárójának és Northcliffe örgrófjának. Mert a kritika, az éles kegyetlen kritika megszólalt már, mielőtt még kihült volna Alfred Charles Harmsworth teste és ez a kritika nem fog elhallgatni akkor sem, a mikor már régen por és hamu lesz abból, aki még tegnap a koronás fejedelemségek hatalmasabb újságí-

rály volt Angliában. Azok, akik életében is szigorú és kíméletlen kritikusai voltak Northcliffe-nak, hallgattak, amíg ravatalán nyugodott a halott. De akik életében csak görnyedt háttal beszéltek előtte vagy róla, azok közül sokan nem tudták bevárni a temetés napját...

A fiatal Harmsworth-nak nagy érzéke volt az aktualitások iránt és ezzel próbálta pótolni tollának lapos, éltelen írását. Amikor divatba jött az amatőr-fényképészet, a fényképészeti rovatvezető publicisztai pályáját teremtette meg Harmsworth és azután felfedezte azt, hogy biciklizórovatvezetőre is szüksége van egy modern angol napilapnak. De kicsinyesség volna, ha valaki Northcliffe egész pályáját abból a szemzőből ítelné meg, hogy a fényképészet és a ciklikai problémáinak megvilágítása volt Alfred Charles Harmsworth nagy ambíciója addig, amíg az újságírást nem cserélte fel a lapkiadással. Northcliffe merész, nagy stílusu, találékony fizetőember volt.

Huszonhat évvel ezelőtt indította meg a huszonhat évesen nem sokkal idősebb Harmsworth

Jenő). A chisineui (kisjenői) erdő-uradalmat bérlő Erdőgazdasági részvénytársaságra vonatkozólag később külön ejtik meg a tárgyalásokat.

Havi tíz percent kamat.

Biztosítást, végrehajtás Ortutay Lajos ellen!

Róth József fűszerkereskedő körülbelül két évvel ezelőtt, üzleti szükségleteinek pénzbeli lebonyolítása céljából 400.000 korona kölcsönt vett fel Ortutay Lajos aradi háztulajdonos és földbirtokostól — havi 10 százalékra ami évi 120 percentnek felel meg. Róth szorgalmasan fizette is ezt a kamatot, egészen addig, amíg a kölcsönkapott törzsszeget le nem törlesztette. Rövid idővel ezelőtt azonban keresetet nyújtott be az aradi törvényszékhez, amelyben arra való hivatkozással, hogy a kérdéses időben súlyos ideggyógyos szenvedett, aminek legfőbb bizonyítéka éppen az, hogy röviddel az üzleti megállapodás megkötése előtt fért vissza egy idegstanatoriumból. 160 ezer lejt követelt vissza a földbirtokostól, a jogtalanul fejtett kamatok összege fejében. A keresettel egyidejűleg dr. Bauer Félix ügyvéd Róth József jogképviselője arra való hivatkozással, hogy Ortutay el akarja adni a házát és valószínűleg repatriálni szándékozik, biztosítási végrehajtást kért a földbirtokos ingatlanaira. Sommer Nándor vizsgálóbíró indokoltan találva Róth kérelmét, a mai napon elrendelte Ortutay Lajos ellen a büntügyi biztosítási végrehajtást 160.000 lejt erejéig. A végrehajtást holnap fogatatosítani.

leghíresebb és legsikeresebb lapvállalatát, a Daily Mail-t: és elkölthötte egész vagyonát, vagy negyvenezer fontot a Daily Mail első számának megjelenése előtt. Három hónapon át ült össze minden délután a Daily Mail szerkesztősége és megcsinálta a teljes lapot. Három hónapon át dolgozott egész éjszaka a Daily Mail nyomdája és reggelre megjelent a Daily Mail — ötven példányban, a szerkesztőség tagjai számára. Három hónapon át tartott napról-napra próbát Harmsworth, három hónapon át jelent meg a Daily Mail reggelként ötven példányban, hogy három hónap múltán következzenek a premier: és egy reggel azután egy millió példányban kerüljön az utcára az új napilap. De a három hónapos próba alatt nem csupán a Daily Mail szerkesztőségében és nyomdájában dolgoztak, hanem belevesték a Daily Mail nevet minden angol szembe. Új és új Daily Mail-plakátok tarkáltak minden utcákon, előbb hetenként és végül már naponként váltakozva. Minden londoni villamoskocsin és minden londoni omnibuszkocsin ott volt a nagy bádorgó két oldalán ezzel a két szóval: Daily Mail. Este pedig hatalmas transzparen-

Jó valutájú országban. Pozsonyi tapasztalataim

Csehszlovákiát nekünk kies embereknak, akik egy cseh koronáért négy leinél is többet fizetünk, egészen jó valutájú országnak kell tartanunk. Ép ezért nem egyszerű irigykedve gondolunk ezen ország állampolgáira, abban a hiszemben, hogy a jó valuta legalább pénzügyi tekintetben gazdasági egészséget, boldogságot jelent. A minap azonban alkalmam volt meggyőződni róla, hogy ép ellenkezőleg. Ebéd idején érkezem egy szép, kedves dunai hajózás után Pozsonyba, ahol a hajóállomáson mindenekelőtt egy igen alapos vámvizsgálaton mentem keresztül. Ez az alaposág azt jelenti, hogy szépen, gondosan csomagolt bőröndöm belsejét úgy felforgatták, hogy alig tudtam újból rendesen összecsomagolni, dacára annak, hogy az éhség ugyancsak gyors munkára sarkalt. Végre mégis kocsira ülhettem, hogy öt pernyi kocsikázás után kikötöttek a Carlton szállóban. E rövidke utéri leadtam — taksa szerint — 30 cseh koronát, ami kedvező kurzus számítás szerint is 120 leinek felel meg. Ez a viteldij a maga magasságával meghökkentett. Biztatott azonban a remény, hogy a szállóban majd olcsóbban lakom és talán még olcsóbban jóllakom. Szobát minden nehézség nélkül kaptam, mert Pozsonyban a szállodák egyáltalán mincsenek tulzsufolva és előzetes rendelés nélkül is könnyű szerrel kap az ember szobát. Feldirigáltak egy másodemeleti udvari szobába,

pilap nevét. A régi újságvállalatok lenézően mosolyogtak és kevésbe vették a konkurenst, aki egész vágyonát elkölthötte igy semmire, mielőtt kiadná lapjának első számát. Azután kiderült, hogy Harmsworth jól fektette be a kidobott pénzt. A Daily Mail huszonnégy óda alatt lett Anglia legelterjedtebb lapja és ezt nem érhetne volna el másként, csak azért, hogy megfelezte az odáig szokásos legolcsóbb újságárakat és megduplázta az idáig szokásos legrikítóbb szenzációkat. Egy-két hét múlva többen belátták a londoni lapkiadók közül, hogy a Daily Mail új korszakot nyitott meg az utcai sajtóban: és az új formákat nekik is követniök kell. De az egy-két hetes előnyt huszonhat év alatt nem tudták többé teljesen behozni a londoni lapkiadók és a Daily Mail-nek a legélesebb és legelkeseredettebb konkurrencia ellenére is 1 millió 800.000 példányát vásárolják meg minden reggel. Igaz, hogy három városban jelenik meg a Daily Mail: Londonban, Manchesterben és Párisban. A párisi példányszám tekintetében nem sokat jelent, de presztizs-okokból és befolyásának alátámasztása végett igen fontos volt a francia főváros Northcliffe számára.

mely pedáns tisztaságban ragyogott, világos és tágas volt. Első dolog volt, megnézni az árjegyzéket. A szoba világossága dacára is elhomályosult előttem a világ, amikor megláttam, hogy napi ára 32 cseh korona, ami megfelelő 10 százalékos fényüzési és 10 százalékos idegen adóval, ami a mi valutánkban kifejezve 133 leit és 60 banit jelent, amire ráadásul a főúr, szobaasszony, lobudienner, liftes stb. stb. szolgálhat borralalója jön. Szorongó érzések közepette mentem most már le az étterembe, ahol csakis testem tekintélyes súlya akadályozott meg abban, hogy az étlap árainak láttára nem fordultam le a székről. Azon voltam, hogy lehetőleg olcsó menüt állítsak össze magamnak és rendeltem egy huslevest, marhahúst mártással és főtt tészta, amiért borralaló nélkül 27 cseh koronát 50 fillért fizettem — 110 leit. Ezen egyszerű, de legalább drága ebéd után átmentem a szomszéd kávéházba egy feketére. Kellett valami szíverősítő s mivel egy pohár bort nem mertem megreszkizni, a közönséges asztali bor literje ugyanis 14 cseh korona, vagyis 64 leit, gondoltam, megteszi a fekete is, melynek porciója 2 cseh korona és 60 fillér, ami csekély 10 leit 40 bani. Mivel szerencsére vasárnap volt, mikor megérkeztem és az üzletek csukva voltak, maradt elég időm lelki erőt gyűjtésre a textil-, bőr- és áruk árának tudomásul vételére. Külömben is avval biztattam magam, hogy Csehszlovákiában, a melynek oly fejlett az ipara, az ipari cikkek bizonyára jóval olcsóbbak, mint nálunk. Már csak azért is, mivel mi ipari cikkeink jó részét Csehszlovákiából importáljuk s azoknak az ára nálunk megnövekszik a vámmal, szállítási költséggekkel, a közvetítési díjjal stb. stbivel.

A vasárnap délutánt cég- és egyéb feliratok tanulmányozásával töltöttem. A cégtáblák tótosítva vannak, azonkívül minden cégtáblán ott a magyar és német felírás is. A magyar kereskedő a tót felírás után a magyar és utána a német felírást alkalmazza, míg a német üzletember a németet tette második helyre. Kivételt csak a tót bankok képeznek — s azok szép számmal vannak. Ezeknek a felirata csak tót, illetve a cseh bankoké csak cseh. Az utcanévek következetesen tót, német és magyar felírásúak. Alig egy-két tér és csak néhány utca kapott új nevet, főleg azok, amelyek Habsburg vonatkozásúak voltak, egyebekben meghagyták a régi neveket. Ugyancsak hármass feliratuak a hivatalos épületek, valamint azok a feliratok is, amelyek a hivatalos helyiségekben a közönség tájékoztatására valók. Mikor a bejelentési hivatalnál érdeklődtem, milyen nyelven írjam meg a tartózkodási enge-

délyért való kérvényemet, azt a fölvilágosítást kaptam, hogy beadhatom bármely az országban használatos nyelven, s ha úgy tetszik, megírhatom a kérvényemet eszperantó nyelven is.

Az ipari és élelmi cikkek áráról legközelebb. (s. i.)

BUDAPESTI LEVÉL.

(A koncert hajó, kertmozik, a szabadbani bakkarat és a többi nyár utól szórakozás.)

A menetjegyjroda statisztikája szerint egyre nő azoknak a száma, akik az ismert okok miatt nem utazhattak nyaralni és a meleg hónapokat is kénytelenek voltak Budapesten tölteni. Ezeknek a szórakoztatása egyre nagyobb gondot okozott azoknak, akik abból élnek, hogy mások szórakoznak. Budapestnek és környékének valamennyi strandfürdője zsufolással tele volt ezen a nyáron s csak a Margitszigeti Palatinusfürdőben naponta átlag 15.000 ember lubickolt. Az idén a pestiek 95 százaléka itthon nyaralt és ezek mulattatására rengeteg nyári szórakozó hely alakult. Volt Park-mozi, Kertmozi, Lugas mozi, Sziget-mozi, Sziget-színpad, Lomb-színpad, Korzó-színpad, Virág-színpad, és a jóisten tudja hány nyári lokál. Érdekes, hogy még Siófokon az egyetlen kabaré se birt ekezisztálni a szezonban, addig Budapesten valamennyi nyári szórakozóhely nagyszerűen ment. Ennek sem más az oka, minthogy Siófokon csak kevés vendég volt az idén. Budapest pedig a tulajdonában levő nem minden napi mennyiségű porral és piszokkal fürdővárossá nőtte ki magát.

Tipikus budapesti vállalkozás volt a koncerthajó. Ezt is az idei nyár szülte és mint a neve is mutatja, két részből állt: koncertből és hajóból. Az uborkaszegzónra főleg az előbbi emlékeztetett. A koncerthajó három óriás sétautat tett a Dunán s közben Budapesten nyaraló művészek szórakoztatták a közönséget. Nagy hátránya a terenkonzerttel szemben, hogy itt a szegény néző nem hagyhatta ott a koncertet, ha még olyan rossz volt is, ha csak nem ugrott bele a Duna habjaiba. Ravasz pestiek ugyan már ezt a problémát is megoldották és egy-egy ambiciózusabb énekesnő száma közben a mentőcsónak segítségével hagyták el a fedélzetet, hálát rebegetve a hajóstársaság előrelátásának, amely már a hajó építése idején számított arra a veszedelemre, amely az utasokat akár elsüllyedés, akár koncert alakjában fenyegeti. Ujtásszámba ment az egyik kaszinó ötlete is. A kaszinó vezetősége feltalálta a szabadbani bakjátékot. Az asztalt kitették az árnyas udvarra a „koporsó“-val, zsetonokkal és crupier-ekkel együtt és a szabad természetben, gesztenyefák lombjai alatt folyt a nagy kártyacsata. Előfordult néha, hogy megeregett az eső, ekkor aztán az egész tábló bevonult a zárt szobába. Így szórakoztak a pestiek 1922. nyárutóján.

A mezitlábos tudós.

(Dr. György János előadása.)

Nagy érdeklődés nyilvánult meg a Haladás-Szövetség szombati előadása iránt, amelynek műsorán az Erdélyben, de a külföldön is jól ismert tudós tanár György János ur neve szerepelt. A szokásos üdvözlő szavak után Rónay Idus pompásan elszavalt prologia következett. Majd az ügyvezetői jelentés elhangzása után György János dr. lépett a színpadra. A nagy intelligenciájú világlátott tudós megjelenése meglepetésszerű volt azokra, akik eddig még nem ismerték György Jánost, aki elveinek tántoríthatatlan gvakorlása és alázatos egyszerűségének dokumentálásaként mezitláb jelent meg a színházat zsufoltság megtöltött közönség előtt. Két részletben tartotta meg érdekes előadását. Az emberi élet értékéről, céljáról beszélt. Beszédének a szünet utáni folytatásában főleg a háborús világlátogás, az ember és a társadalom felocsudásának és megújulásának gyönyörű eszméi emelkedtek ki a hatásos előadásból. A közönség elismerése zajos tapsban nyilvánult meg. Nagy Zoltán, aki az előadást konferálta, szép alkalmi költeményekről gondoskodott. Az előadás nyolc órákor ért véget.

Aradi kereskedő

a lipcsei ősszi vásárról.

Az *Aradi Közlöny* megemlékezett arról, hogy a múlt hó végén megtartott lipcsei árumintavásárt egész Erdélyből. De Aradról is nagyszámu kereskedő látogatta meg, mert a márka alacsony állása miatt kedvező vásárlási lehetőségeket reméltek. Ma egy aradi kereskedő érkezett haza lipcseből, aki az *Aradi Közlöny* munkatársának a következő meglepő nyilatkozatot adta a lipcsei árumintavásárról.

— A lipcsei nemzetközi vásár nagy arányaival felülmutta az utóbbi időben tartott hasonló vásárokat, igen sok látogatója volt a legkülönbözőbb országokból, azonban nekünk, románai kereskedőknek *kellemetlen meglepetést okozott*. A vásáron ugyanis semmit sem árultak papírmárkáért, mindenek az arát arany-márkában, vagy nemesebb külföldi valutában szabták meg. Lei készpénzt mi sem vihettünk magunkkal, így márkakifizetéseket vettünk, ezt azonban nem használhattuk Lipcsében. Csak a dollár, angol font és a frank forgott leginkább a vásáron és amíg a románai kereskedők semmiféle árucikket nem vásároltak, addig az amerikai, angol francia, svájci és egyéb jóvalutájú országok kereskedői oly nagyarányban tettek bevásárlásokat, hogy mindent összevetve a vásáron. A nemzetközi vásár nagyon jól sikerült a kiállító nemzeteknek és a magas valutákkal rendelkező kereskedőknek, nekünk azonban csak *keveset segített* s csak a tegnap éjjel beállott erős eső oltotta el a tüzet. Momentán csak kisebb erdőrésekben van még tűz, de remélik, hogy annak hamarosan tudnak véget vetni. A kincstárnak a kára jelentős. A tűz valószínű oka egy eldobott égő cigarettá, amelytől a száraz levelek tüzet fogtak, majd lángba borította az erdőt.

Cionisták az aradi zsidók ellen.

(Az aradi csoport közgyűlése.)

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség aradi csoportja tegnap délután tartotta a Fehér Kereszt nagy termében tisztújító és delegátusválaszó közgyűlést. Az ülésen, amelyen dr. Singer Jenő elnökölt, a Nemzeti Szövetség képviselőiben Ferenc Mendel szövetségi főtitkár és dr. Fürst Oszkár lapszerkesztő, a cionista cserkészcsapatok főparancsnoka vettek részt. Az elnöki megnyitó után Ferenc főtitkár mondott hosszabb beszédet, amelyben a Palesztina mandátum ratifikálásának jelentőségét ismertetve rámutatott azokra a feladatokra, amelyek ezzel kapcsolatosan a zsidóságra várnak. Ezután az erdélyi zsidóság helyzetére tért rá, majd a tanítási nyelv kérdéseire. Éles kritika tárgyává tette ezáltal az aradi zsidó hitközség magatartását, amely a legutóbbi nyelvrendelést kapcsán nem a héber nyelvet választotta iskolája tannyelvül, Ferenc Mendel beszéde után Szentes Henrik terjesztette elő ugyan csak a tannyelv kérdésében határozati javaslatát, amelyet a közgyűlés elfogadott. Vermes Ernő a timisoarai cionista csoport kiküldöttje magyar és héber nyelvű beszédében hívta fel az egybegyűlteket figyelmét arra, hogy az aradi zsidóság és annak hivatalos képviselői egyáltalán nem tartották fontosnak, hogy megjelenjenek a nagygyűlésen. Ha itt valami táncestély, vagy négyzeti mulatság volna, — mondotta — akkor valószínűleg valamennyien jelen lennének. Ezután a tisztújítást választották meg.

Dóbe bünei.

(Szabadrábrahelyezését kéri.)

Budapest. A Landau-féle büntetésben, mint ismeretes, a bíróság Dóbe Nándor vádlottat zsarolás büntette miatt három évi fegyházra ítélte el és az ítélet kihirdetése után a védő szabadrábrahelyezés iránti kérelmét a bíróság elutasította. Dóbe Nándor most jelentkezett Moróca Dénes királyi ügyésznél és három írásos kérvényt nyújtott át, mindegyikben a maga szabadrábrahelyezését kéri. Az ügyészség áttette ezeket a kérvényeket érdemleges elintézés végett a bírósághoz. A törvényszék Dóbe Nándorral szemben a most kitűzött 3 éves fegyházbüntetésbe nem számított be semmit Dóbe javára. Ennek az intézkedésnek az oka az, hogy Dóbe Nándor ellen külön büntető eljárás folyik csarolás, okirathamítás, kettős házasság, sikkasztás és lopás büntette címén s ezen eljárás során az ügyészség 46. pontban csoportosította Dóbe Nándor által elkövetett bűncselekményeket. Ezekben az ügyekben rendelték el tulajdonképpen Dóbe vizsgálati fogságát. Éppen a 46-ik ügycsoport anyaga volt a Landau-féle eset, ezt külön

Einökölt dr. Singer Jenő, alelnököknek Welszberger-Henriket és Epstein Simont, főtitkárnak Szentes Henriket, főellenörnek Popper Bélát és pénztárosnak Hirschler Sándort. Majd azoknak a delegátusoknak a megválasztása következett, akik a helybeli cionistákat a szeptember 11—13-án Aradon meg tartandó harmadik országos kongresszuson képviselni fogják. Beszédet mondott még dr. Fürst Oszkár a zaradi zsidóság feladatairól. Az ülést Strauszmann Jakab lipovai rabbi záróbeszéde rekesztette be.

A tegnapi cionista nagygyűlésen elhangzott vádakra vonatkozólag ma dr. Schütz Henrik az aradi zsidó hitközség alelnöke úgy nyilatkozott, hogy a kormány már egy régebbi átiratában arról értesítette a hitközséget, hogy az 1922-23. tanévtől kezdődően az aradi zsidó iskola hivatalos tannyelve ki zárólag a héber jiddis vagy a román lehet és kötelezte a hitközséget, hogy legkésőbb augusztus 1-re nyilatkozzék erre nézve. A hitközség erre vonatkozólag nyilatkozatát csak a terminus legutolsó napján adta be, még pedig arra való hivatkozással, hogy tudomása szerint egy második, az első rendelkezést korrigálni kívánó rendelet van előkészületben, azt kérte, hogy a román nyelv tanítását egyelőre csak az első osztályban tegyék kötelezővé és a többi osztályokban még engedjék meg a magyar nyelv kiegészítő használatát.

választották a többi 45-től és külön tartották meg benne a főtagyalást. Dóbe most azt szeretné, hogy a Landau-ügyben számítsák be a javára az eddigi vizsgálati fogságot s ez esetben némsokára kitöltendő a rászabott büntetést. Szabadrábrahelyezése esetére a bíróság által meghatározandó összegű óvadékot is hajlandó letétbe helyezni. A törvényszék legközelebb foglalkozik a kérelemmel.

A herkulesfürdői erdőtüz.
Izgalom a fűrdővendégek között.

Az *Aradi Közlöny* jelentette, hogy Herkulesfürdő mellett kigyulladt egy erdő. A tüzről a következő részleteket jelentik: Tegnapelőtt délután a katonai szanatorium mögött mintegy 3—400 lépésnyire egyszerre csak lángok csaptak föl. A szél által táplált tűz csakhamar lángokba borította az erdő tekintélyes részét. A tűz eleinte nagy izgalmat keltett a fűrdő közönségében, de amint látták, hogy az ellenkező irányban terjed, egy-kettőre megnyugodtak. A fűrdőigazgató s azonnal megtette a tűz lokalizálására a megfelelő intézkedéseket és Orsováról, valamint Karánsebesről katonai segítséget is kért. A gyorsan megérkezett katonai beavatkozás azonban vajmi

keveset segített s csak a tegnap éjjel beállott erős eső oltotta el a tüzet. Momentán csak kisebb erdőrésekben van még tűz, de remélik, hogy annak hamarosan tudnak véget vetni. A kincstárnak a kára jelentős. A tűz valószínű oka egy eldobott égő cigarettá, amelytől a száraz levelek tüzet fogtak, majd lángba borította az erdőt.

A bokszegei bírtok felosztása.

A megyei agrárbizottság döntése.

Az agrárreform törvény értelmében a bokszegei Éles-féle bírtok is felosztás alá került. A bokszegei járásbírósnak annakidején részletesen megállapította azoknak az igényjogosultaknak névjegyzékét akik a hatalmas bírtok felosztásában részesedniük kellett volna. Mikor a névjegyzéket publikálták, az érdekeltek közül többen sérelmesnek találták magukra nézve az elsőfoku agrárreform végrehajtó bizottság határozatát és megfellebbezték azt a vármegyei bizottsághoz. Az aradi törvényszék keretében működő vármegyei agrárreformvégrehajtó bizottság, mint másodfoku bíróság ma délután foglalkozott a bokszegek fellebbezésével és hosszas tárgyalás után, amely a késő déli órákig elhúzódott, teljes revízió alá az elsőfoku bizottság által összeállított névjegyzéket, lényeges változtatásokat eszközölt azon.

Sport.

Football.

AAC—ATE 2:1 (1:1.) Bajnoki mérkőzés. Az ATE. négy tartalékkal volt kénytelen kiállni az AAC. komplett csapatával szemben. Így is egyenlő erős csapatok küzdöttek és csak a szerencse döntötte el az AAC. javára a küzdelmet. Az első félidő ATE. fölénytel kezdődött és Murányi I. kiszökése az első goalt eredményezte. Változatos játék után Kenderessy kiegyenlített. A második félidőben Löwenberg kapus feltűnő hibája folytán Kenderessy az AAC. győztes goalját rugta. A játék ezután mezőnyjátékkal ért véget. Az AAC. csapatából Kenderessy, Gencsy, Baki és Bartolf, az ATE-ből Kállay, Zsák, Fáy és Turner játéka tűnt ki. Bíró Pálkás.

Viktória—LSC. 7:1 (2:0.) II. oszt. bajnoki mérkőzés. A Viktória szép csatárjátékkal nagy goalarányal győzött a tartalékokat lippaiak ellen, kik csak az első félidőben tartották magukat. A Viktória goaljait Gyulay (3), Ladányi (2), Ince és Schuch rugták Bíró Bischoff.

AAC. II.—Hercules 4:1 (2:0.) Vasas-vándordíj mérkőzés.

Egyetértés—USE. 5:0 (2:0.) II. oszt. bajnoki mérkőzés Ujaradon.

Románia—Lengyelország 1:1 (1:0.) Cernanti. Nemzetközi mérkőzés. A román csapat teljesítménye elsősorban. A románok goalját Kovovits rugta. Aradról Szabó Gloria-CFR játszott.

— Megjelent a *Vidéki Sport* legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

HIREK.

Eltűnt és megkerült férj.

(A „titokzatos” detektívek.)

BUDAPEST. Seltner Mór kereskedőt két ismeretlen egyén szombaton este letartóztatás ürügyével elhurcolta a lakásáról. A letartóztatási parancs kiadásáról illetékes hatóságok semmit sem tudtak, valószínűnek tartják, hogy a kereskedő anyagi viszonyaival ismerős egyének hurcolták el Seltner. A nyomozást azonnal bevezették az eltűnt kereskedő után.

BUDAPEST. Seltner Mór kereskedő, aki lakásáról rejtélyes módon eltűnt, ma megkerült. Seltner, hogy feleségét tévútra vezesse, felforgatta a lakását és hátrahagyott levelében azt írta a feleségének, hogy titokzatos detektívek hurcolták el a lakásáról. Kiderült, hogy Seltner napokig barátjánál rejtőzött.

— Kisajátították a mácsai és ötvenesi birtokokat. A napokban sajátította ki a megyei végrehajtó bizottság gróf Károlyi Gyula mácsai 8059 holdas birtokát, a melyből 500 holdat hagytak csak meg. A kisajátított földek árát még nem állapították meg. Ugyan csak kisajátították gróf Zelensky ötvenesi birtokát is, mintegy 5500 holdat. Az első osztályú szántó-föld ára 2500, a második osztályú 2200, a harmadik osztályú 2000 lei. Az első osztályú legelő 1000, a második osztályú 800 leiert kélt el.

— A sertéshizlalda új vezérigazgatója. Az aradi Sertéshizlalda és Malomipar részvénytársaság szombati igazgatósági ülésén Vámos Antal helyébe a részvénytársaság vezérigazgatójává Rajz Jenőt, az Alföld Erdélyi kereskedelmi részvénytársaság ügyvezető igazgatóját választotta meg. Rajz Jenő értesülésünk szerint már le is mondott az Alföld-Erdélyi kereskedelmi részvénytársaságnál viselt állásáról. Rajz Jenő, aki régebben az Áru és Terményraktár részvénytársaság igazgatója volt, kiváló szakember és nagy nyereséget jelent a sertéshizlalda részvénytársaságnak. Október elsején foglalja el új állását.

— A török-görög háború. Páris. Megerősítést nyert az a hír, hogy a görögök eddig már 138 kilométernyire vonultak vissza a támadó török csapatok elől a kisázsiai fronton. Usak elesét várják.

— Állásáról lemondott rendőrtisztviselő. Cúrea Gyula rendőrtisztviselő a mai napon kilépett a rendőrség kötelékéből.

— Magyar gyermekek Svájcban. Budapest. Gróf Bethlen István miniszterelnök abból az alkalomból, hogy ismét hatszáz magyar gyermek indult el Svájcba üdülni, köszönő táviratot intézett Ilter Károly berni plébánoshoz, a segélyakció újból való megindításáért.

— Eljegyzések. Szabolcsi Armin eljegyezte Braun Magduskát. (Minden külön értesítés helyett.)

Koch Matild (Kispereg) és Petrán Iván jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

Purgly Lászlóné tragédiája.

(Dráma a fürdőszobában — Betegség miatt a halálba.)

Ma délelőtt szomorú hír érkezett Aradra. Purgly Lászlóné, Purgly Lászlónak, Aradmegye volt főispánjának hátrahagyott felesége hirtelen meghalt. A városszerzte ismereti, előkelő úrnő tragédiájáról a következőket tudta meg az Aradi Közlöny tudósítója:

Tegnap este szűkebbkörű társaság volt együtt Purgly Lászlóné sofronyai kastélyában: Purgly László, Purgly Lászlóné, nővére Anna, dr. Moga Cornelia aradi orvosnő és ennek családja, továbbá dr. Balogh aradi főorvos. A társaság a legkedélyesebb hangulatban volt együtt, azután pihenőre tért. Reggel felszolgálták a reggelit, majd Purgly László lóraült és kiment a gazdaságba, neje pedig a fürdőszobába vonult. Délelőtt 9 órakor Purgly visszajött és a szolgaszemélyzetnél érdeklődött felesége iránt. Azt a felvilágosítást kapta, hogy a méltóságos asszony még mindig a fürdőben van. Purgly beakart nyitni, de az ajtót zárva találta. Rosszat sejtve a személyzet segítségével feltörte az ajtót. Rettentő látvány tárult eléje: felesége egy zsinóron felakasztva függött és már élettelen volt.

Purgly Lászlóné, született Janky Margit, néhai Janky Lajos tábornok, szegedi volt honvédkerületi parancsnok leánya és Purgly

László között a legideálisabb házasság volt. Az agilis, tetterős uriasasszony, aki szerelemből ment férjhez, lelke volt a sofronyai gazdaságnak és amikor férjével Aradon lakott, jelentős szerepet játszott a város társadalmi életében főként akkor, amikor Purgly László Aradmegye főispánja volt. A jótékony-ság terén folytatott áldásos tevékenységet fejtett ki. Elnöke volt a Polgári Jótékony Nőegyletnek és alelnöke a Fehérkereszt Gyermekvédő Egyesületnek. Hogy mi kész tette a 40 év körüli uriasasszonyt végzetes tettének elkövetésére, nem lehet tudni. Valószínű, hogy két évvel ezelőtt elszennvedett tifuszbetegségéből megmaradt állandó főfájása keserítette el annyira, hogy egy beszámíthatatlan pillanatban önkézevel vetett véget életének. Purgly Lászlónéban, Horty Miklós magyar kormányzó és neje: Purgly Magda sógornőjüket gyászolják. A Purgly családnek csanádmezei Tompán van sírboltja. Az elhunyt urinőt az ősi sírban régebben kifejezett óhaja szerint Sofronyán fogják örök nyugalomra helyezni. A temetés szerdán lesz. Híre jár, hogy Horthy Miklós és családja is részt vesz a temetésben. — Aradon mély részvétet keltett az általános tisztelt uriasasszony tragédiája.

— A nem vizsgázott fogtechnikusok kongresszusa. Az erdélyi és bánáti vizsgát nem tett fogtechnikusok vasárnap tartották kongresszusukat Aradon a város háza nagytermében. Az ülést Demudielad Chaim török származású aradi fogtechnikus nyitotta meg. Több felszólalás után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kéri a kormányt, hogy fogászati tanfolyamot állítson fel, a hol a hallgatók képesítést nyernek. A fogtechnikusok határozati javaslatához az a megjegyzésünk, hogy ennek a tervnek keresztülvitele illuzórikussá teszi a fogorvosok és fogtechnikusok működését, akik diplomájukhoz évek hosszú során át folytatott tanulmányaik és gyakorlatuk után jutottak. A fiatal fogtechnikusokat rövid gyakorlatuk csak arra képesítheti, hogy laboratóriumban dolgozzanak. Azt azonban semmi esetre sem helyeseljük, hogy szájban önálló munkát végezzenek.

— Kommunisták és rendőrök harca. Berlin. Tegnap Charlottenburgban az ifjú kommunisták tüntető csoportja összeütközött a rendőrökkel. Az összeütközés közben a rendőrség löfgyverét is kénytelen volt használni és ennek következtében számos sebesülés történt. A tüntetőkhöz csatlakozott csöcselék több üzletet kifosztott. A villamos közúti vasút közlekedését is meg akarta állítani a tömeg, amit azonban sikerült megakadályozni. A rendőrök a több ezer főnyi tömegből többeket letartóztattak, akiket a tömeg erőszakkal ki akart szabadítani, amit azonban a rendőrök ellenállása megakadályozott.

— Parkünnepély a rokkantak javára. Ma délután Goldis Lászlóné elnökle alatt Robu János dr. főpolgármester jelenlétében tartotta meg gyűlését az aradi Rokkantak Védő Szövetsége, amelyen megbeszéltek egy, a rokkantak javára rendezendő parkünnepély megtartásának módjait. A gyűlésen dr. Marcus Mihályné, dr. Beles Jenőné, Vásárhelyi Janka, Laczay Endréné és több jótékony hölgy és ur vett részt.

— A cionista konferenciára érkező delegátusok részére még szállásra van szükség. Felkérjük azokat, akik e célra lakást hajlandók rendelkezésre bocsájtani, jelentsék ezt be a Kelet hírlapirodában. Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség aradi csoportja.

— A bécsi egyetem és a nemzeti kisebbségek. Bécs. Az itteni egyetemen Wilhelm Winkler egyetemi professzor vezetésével intézetet állítottak fel azzal a feladattal, hogy a békeszerződések által az anyaországaiktól, főként az Ausztriától, Magyarországtól, Németországtól és Bulgáriától elszakított nemzeti kisebbségek felvilágosítását, felkészítését és azok fejlődését statisztikai alapon vizsgálja.

— Jegyzőtanfolyam. Az aradmegyei prefektúrára érkezett jelentés szerint az idei tanévben jegyzőtanfolyam indul, amelyre egész Erdély területéről jelentkezhetnek a jegyzőgyakornokok. A tanfolyam szeptember 15-én kezdődik Fagarason (Fogarás) és a elvételhez nyolc középiskolai osztály, vagy ezzel egyenrangú iskolai végzettség, valamint egy évi gyakornoki működés igazolása szükséges. A szegénysorsú jegyzőjelöltek havi 200 lei állami ösztöndíjat kaphatnak. A felvételi kérvényeket

közvetlenül a fogarasi jegyzői tanfolyamhoz kell küldeni. A kérvények felszerelését illetően a 90.009—900. sz. B. M. rendelet intézkedik, amely az 1900. évi 15. számú Belügyi Közönyben található.

— Népszavazás Felsőszilézia autonómiaja mellett. Oppeln. A népszavazás végeredménye a következő: az autonómia mellett leadtak 513.760 szavazatot, Felsősziléziának Poroszország kötelékében való megmaradása mellett 50.528 szavazatot. Így a szavazók legnagyobb részének az óhaja az autonómia.

— Olcsó fát kapnak a városi tisztviselők. A városi tanács legutóbbi ülésén foglalkozott a városi tisztviselők nyomorával. A város vezetősége egyelőre nincs abban az anyagi helyzetben, hogy a tisztviselőket pénzbelileg támogassa, azonban elhatározta, hogy mint minden télen, nagyobb mennyiségű tüzelőfát fog beszerezni s azt mérsékelt áron bocsájtja a tisztviselők rendelkezésére. A városi tanács határozatát dr. Angel István polgármester ma délelőtt átvitte dr. Marcus Mihály prefektushoz, aki a határozatot jóváhagyta.

— Halálozás. Ifj. Kéthely Istváné szül. Greffner Emmy szeptember hó 2-án elhunyt. Családján kívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Holttestének beszentelése szeptember hó 5-én délután 3 órakor lesz az aradi felső temető halottas házában. Az elhunytat a gyorsoki róm. kat. temetőben helyezik örök nyugalomra.

— Templomülések bérbeadása. A zsinagógában, valamint a nyári színházban berendezett pótimaház üléseit f. hó 10-étől kezdve adjuk bérbe. A régi bérlők előjogát f. hó 15-ik napjáig bezárólag fenntartjuk. A tulajdonosok tempomüléseik jegyeit f. hó 10-től kezdve a hitközségi irodában átvehetik. Az előljárásság.

— A kereskedelmi testület internátusa ez idén is a testület saját kezelésében marad és a régi jóhírű vezetés alatt működik. A beiratásokat máától kezdve naponta délelőtt 10—12 óráig dr. Diószeghy András kereskedelmi iskolai tanár eszközli az internátus épületének I. emeletén 23. számú helyiségében és ad részletes felvilágosításokat az érdeklődőknek. Felvétetnek az összes középiskolák tanulói, előnyben részesülnek a kereskedelmi fiúiskola növendékei, kereskedők gyermekei és a középiskola alsó osztályába járók közül azok, akik később kereskedelmi iskolába szándékoznak menni.

— Országos atletikai verseny. Az Aradi Atletikai Club f. hó 8-iki, kisasszonynapi versenyére a nevezések kitünően sikerültek. 14 egyesület 84 atlétát nevezett be úgy, hogy a küzdelmek gyönyörű, értékes sportélményt fogtak nyújtani. A futó számokban az összes riválisok indulnak, aminek előrelátható eredménye rekordjavítás lesz.

— Új női kalapszalón Aradon. E hét csütörtökén „Salon Paula” név alatt a Bul. Regina Mária (Andrássytér) 20. sz. II. emeletén női kalapszalón nyílik meg, amely hivatva van arra, hogy Aradváros disztíngált hölgyközönségének kalapszükségletét minden irányban kielégítse. A kalapszalón vezetője állandóan a legdivatosabb külföldi modelleket és kreációkat hozza Aradra. Őszi és téli kalapok már megérkeztek. A kalapszalón javításokat és átalakításokat is vállal.

**Oszi felöltő és ruha új-
donságok megérkeztek IULIU PLESZ GYULA**

Központi női és gyermekruha áruházába **ARAD** Strada Col. Piriol 3. (Vörösmarthy-u.) A színház épület hátsó bejáratával szemben. Angol és francia szabóság. Iskola felöltők nagy választékban. Olcsó árak

Válságban a tánc, mert nincsenek új táncok.

(Táncfelhaldó nincs minden bokorban. — Új táncimportőrök kutatnak Amerikában.)

Tavaly ilyenkor még javában irtak a lapok arról a táncőrületről, amely a világ nagyvárosaiban valóssággal járványszerűen kerítette hatalmába a tömegeket. Nyilvános tánchelyiségekben, kávéházakban, mulatókban, magánházaknál, kirándulóhelyeken, ahol a legkisebb muzsika megszólalt, tüstént táncraperdültek a párok. Itt nem volt korhatár, apró bébik, akik alig tanultak még meg járni egyetlen bájjal tiptegtek az exotikus táncok patogó ütemére. — Matrónaelöltek, akiknek kora letagadhatatlan erővel tört elő a festékrétegek vastag álarca mögül, korukat meghazudtoló könnyedséggel rugták a port Terpszihoré füzérében. Roskatag, vén legények mehezen idomítható tagjai vártak csodát a táncmesterek boszorkányos tudományától. Ma pedig már mindenfelől a tánc válságának híre érkezik. Ez a válság nemcsak azokban a körökben dúl, ahol unatkoznak, hanem az összes helyeken, ahol mulatni szokás.

A válságnak korántsem az az oka, hogy a tánc kedv lelohadt. A szenvedélyes táncosok tele vannak panasszal, hogy most nincs módjuk olyan mértékben hódolni kedvtelésüknek, mint azelőtt. A táncszenvedély hívei napról-napra szaporodnak és a táncosok ma is fáradhatatlanok. De a táncok fáradtak ki. Az agyontáncolt, elcsigázott, az unalomig általánossá vált táncok lecsépelődtek és úgy kimentek a divatból és banálissá váltak, mint egy báli ruha vagy az a zenedarab, amely együtt kezdte karrierjét megfutni a divatos táncsal.

Táncot — erről a legújabb operettírók tanuskodhatnak — nem olyan könnyű szerezni, mint zenét. Táncfelhaldó nem terem minden bokorban. Koreografiai figurákat nem lehet a tollszár végéből kirágni, mint valami lírai költeményt. Különböző is az olyan táncoknak, amelyek egész tömegeket képesek lázba ejteni, a tömegek lelkéből kell fakadniuk és rezonálniuk kell bizonyos tömegpszichológiai diszpozíciókkal. Tehát a táncok feltalálónak mindenestre a tömeglélek kívánságait kell társszerzőkül választaniuk.

A mai intellektuális túltengésben szenvedő ideges ember különösen semmi készséggel nem rendelkezik olyan táncokra, amelyek kecsességet, ügyességet, könnyedséget és méltóságjeljes tartást követelnek meg. Ellenben annál több diszpozíció van benne primitív népek gyakran esetlen, de animálisan egyszerű és közvetlen tánc

mozdulatainak elsajátítására. Modern táncakcióink azért éppen ebből a forrásból táplálkoztak. A vad cake-walkok, a bágyatag tangók és a reszketeg shimmi, mind a vad népek fiatal, tüzes kultúrájából fakadtak és frissítették fel új vérrel elaggott civilizációnk tánc-tehetetlenségét.

Ezen a téren keresik az orvoslást is. Az amerikai ősnépek, az asztékok régi és nagy kultúrája bizonyára bővelkedett olyan tánc-elemekben, amelyek a modern ember lelkiállapotának is megfelelő új táncok kreálására alkalmasak volnának. Mindenesetre érdekes tünnet, hogy a spanyol-Amerikát járó tudós utazók táncok után is kutatnak s egyre-másra érkeznek a jelentés érdekesebbnél érdekesebb exotikus táncokról. Egy August Genni nevű kutató két új táncot fedezett fel mostámrólímfwrndlmfwyp úgy táncolják, hogy a táncosok színes árbocról leülő színes szalagok végét fogják és minden újabb táncmozdulatnál más-más színes mintává szövik felállításukkal a szalagokat. A másik tánc a madarak és virágok tánca, amelyet madár és virágjelmezekben lejtenek. Ez a tánc különösen festői, mert az exotikus madarak színompás tolldíszes ad fantasztikusan tarka külsőt a táncosoknak s amellet a nők olyan ötletekkel is fokozzák toalettiük fényét, hogy hajukba világító szentjánosbogarakat raknak be. Kérdés, vajon ezen a téren utánoznák-e őket a mi ideges hölgyeink, mert hogy a yucatanai mozdulatok pompás tolmácsolásra találnának a legelőkelőbb és legmodernebb tánclokalitás parkettjén, az iránt nincs semmi kétség.

NYILTTER.

Az ezen rovát alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

Az **Apatelki Szeszfőzde Szövetkezet** felszámolás alatt értesíti üzletrészeseit, hogy folyó év szeptember 5-ikétől a Körösvölgyi Takarékpénztár és Ker. r. t. Borosjenőn minden egyes darab üzletrész ellenében Leí 100 felvehető.

Akiknek az eredeti üzletrészek nincsenek birtokába, azok azt **Löwy Márkus** urnál Apatelken az ideiglenes elismervény ellenében kikaphatják. 4062

A felszámoló bizottság.

Értesítés.

Az Anker általános biztosító társaság és az Astra biztosító és viszontbiztosító társaság Bucuresti, érdekközösségbe léptek és az 1922. július hó 28-án megtartott közgyűlésen hozott határozattal továbbra „ANCORA” Societate Romana de Asigurari Generale Bucuresti név alatt folytatják működésüket.

Értesítés.

Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy az Astra Bucuresti biztosító és viszontbiztosító társaság eddigi aradi képviselőjétől Tass Gusztáv úrtól képviselői megbízásunkat a mai nappal megvontuk. Nevezett részünkre sem ügyletek kötésére, sem pénzfelvételére ezután nem jogosult.

Az Arad és Hunyadmegyei vezérigaznokságot a „MAGNES” kereskedelmi vállalatra, Arad Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16. sz. ruháztuk át.

„ANCORA” Societate Romana de Asigurari Generale 12543 Bucuresti.

Felhívás!

Felhívom az Aradi könyvkötő Munkások Term. Szöv. hitelezőit, hogy követeléseiket 3 napon belül alulírott nál jelentsek be, mert későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek. 4149

MENRÁTH MIKLÓS, Bulev. Carol I. No. 2.

John Limbeck si Plai” Arad. Fabrica de costituzuri de metal si Inreprimdere de lamormantari. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

III. Kethely István a maga és gyermekei: Olga, Pálma és Pistike nevében is fájdalomtól mélyen megtörve, de a Mindenható szentesges akarátában való megnyugvással szomorodott szívével közlik, hogy a felejtethetlen drága jó hitves, illetőleg édes anyja, gyermek, nővér és rokon

II. Kethely Istváné

szül. Greffner Emmy, folyó évi szeptember hó 2-án, délután 3/5 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhítatos felvétele után az Urban csöndesen elhunyt.

Beszterélese Aradon a felső temető halottas csarnokában folyó évi szeptember hó 5-én délután 3 órakor történik, melynek megtörténte után a gyoroki róm. kath. temetőben helyezzük el örök nyugalomra.

Pihenése csöndes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1922. szeptember hó 4.

Greffner Gusztáv, édesapa. Gyulokay Jenőné, nővére. Gyulokay Jenő, sógora. Id. Kethely István, apósa. Ugyszintén a nagyszámu rokonság nevében is. 11956

Román fordítások

vaiamint írásmunkák írógépelve elsőrendű munkaerők által diszkrétóció mellett legolcsóbban:

Bodnár József

írógépállatánál, a főpóstával szemben

Nikkelezéseket, bádogos munkákat, ugyszintén vezetéseket újat és javításokat legjutányosabban vállal

Kohn József, Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 32.

RAGYOGÓ FEHÉREK lesznek a fogai, ha Földes-féle MARGIT FOGPASZTAT használ. Egy tubus ára 8.— Lei. Kapható: dr. Földes gyógyszerárban.

Jó és olcsó férfi, női- és gyermekcipők raktáron kaphatók: 4102 **Czernóczi cipőüzletében** Strada Marasesti (Kocsuth-utca) 3. sz.

Felhívjuk

a szülők figyelmét, hogy a beiratások aika mával a diákok kedvezményes áron vásárolhának

cipőket

a „Transilvania” cipőgyár r.t. lerakatában, Arad, Piata Avram Iancu Szabadság-tér 14. 398.

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön megpi. Szeleők, májfoltok, bőrrákák, ráncok, redők, minden bőrbai párnepi használat után megszűnnek. Az arc rossas úde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hahs Aradon.

BRILLIÁNS

arany és ezüst árukat magas áron vesznek.

KÖVEKET,

KUN, ékszerész. 12017

Elsőrangú nődivat szakmabelli segédet azonnali belépésre keres

Löwy Sándor áruháza

Petroseniben, ugyanott fiatal ügyes üveges segéd is alkalmazást talál, személyesen ajánlkozónak utiköltségeit megtérítem. 4093

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6, Postafiók 12231

Fr. H. Soltau, betegkezelés

Közlésüket megírtam. Kérem, ellenőrizni, hogy az összes adatok helyesek-e. Különösen a nevek és a címek tekintetében. Ha valaki hibát lát, kérlek, jelezze meg nekem. Köszönöm. Soltau

BÁRSONY

barisnya és kötöttáru üzlete megnagyobbítva
UJBOL MEGNYILT Piata Avram Iancu (Szabad-
 sag-ter) 18. Gyermekharisnyák legnagyobb választékban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az apróhirdetésekről: Minden szó hirdetései ára 1 leu.

Vastagabb betűvel 2 leu.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni!

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 10 leu.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

KÉT ÖZVEGY barátok két urlembert barátságát keresi, kik őket anyagilag támogatnák leveleket „Első barát” jellegére a kiadóba kér. 4154

Alkalmazás.

ELSŐRENDEŐ varróleányok nagy fizetés sel felvételnek Sonn, Str. Gozdu (Szt. István-utca) 1a. 4083

JÓ BIZONYTÁVANNAL rendelkező ügyes szobaleány felvétel. Cim a kiadóban. 200

NOUS CHERCHONS UNE GOUVERNANTE cultivée et moyen âge, chez une fille adulte. La science parfait de la langue Française est nécessaire. Ce qui enstruit le piano et la langue Anglaise, sera intéresser en avantage. Les offerres avec les prétentions sous le devise „Cultive” sont envoyer dans l'administration d' „Aradi Közlöny” Arad. 5000

HÁZMESTERNEK ajánkozik gyermektelen házaspár. Cim Wallinger hirdetőjében. 12414

HORGOLNI tudó leányok felvételnek. Cim Wallinger hirdetőjében. 12415

NŐI és férfi főhőrnemű varrását jutányosan vállalom. Piata Catedral (Tökölýtér 5a) udvarban. 12415

HÁZVEZETŐNŐNEK felvételnek vidékre magányos urhoz gazdasághoz értő szerényebb nő. Cim Wallinger hirdetőjében. 12415

FIGYELEM! Végzett mester, ki mindenféle építkezésben járatos, megfelelő heticfizetéssel építészeti vagy palléri állást keres azonnalra Ajánlatok „Allandó” jellegére a kiadóba. 4159

MINDENES FŐZŐNŐ és egy nevelőnő egy gyermek mellé kerestetik. Cim a kiadóban. 4016

TANITÓNÓT keresek, ki két gyermekemet tanítaná negyedik elemre. Alomás főnök, Gurahont. 4059

JÓL begyakorolt nőtlen butorosmagoló azonnali belépésre kerestetik Reich S. L. 6- Fia butorgyár betéti társasághoz Timişoara Józsefváros, Uri-u. 4. 12542

TELJESEN perfekt lehetőleg nőtlen DETAILRAJZOLÓ azonnali belépésre kerestetik Reich S. L. és Fia butorgyár betéti társasághoz Timişoara, Józsefváros Uri-utca 4. 12542

KIFUTÓ FIU, 16 fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

VIZSGÁZOTT soffőr állást keres. Vidékre is elmegy. Cimeket a kiadóba kér. 4158

Vétel és eladás.

ALIG HASZNÁLT nagyon szép kötött kabát közép termetre, egy 37-es használt, fekete női magas cipő és egy pár 36-os női fekete félcipő eladó. Str. Szt. George (Dezso-utca) La Gellér. 300

EBÉDLŐ BERENDEZÉS, gyönyörű paliszander butorral eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4148

HÁROM DARAB Amerikából hozott és ott első díjakat nyert angol vizsla és 7 darab angol vizsla kölyök kutya eladó. Virsing József Ottlaka. 4150

WAGNER-FÉLE KITÜNŐ SZIKVIZ. ÉS KRAHERLI-GÉP 18,000 leleiért eladó Magyaranyrál Zalatna. 4152

JÓKARBAN levő motorfűrészt megvételre kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 12415

ELADÓ komplett barna matt hálószoza sodrony betéttel. Bővebbet Str. Teodor Clontea (Pöstenberg Ernő-utca) 6. 12416

LAKATOS szeresám ólosan eladó. Str. Grivitei (Miklós-utca) 27b. 4147

PÜTÖSZÖNYEG, íróasztal, függőlámpa, lizstasláda, asztalnemű, tollpárna, tűkör, lámpaernyő, csipkefüggöny, vívőkészlet eladó. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 7. 12543

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szmirna, argamant-szőnyegekért, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsű régiségért. Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota. 11911

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papírkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményeket, mindenféle ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

ZONGORA rövid, legjobb bécsi gyártmány, olcsón eladó. Str. Mocioni (Orszá-utca) 17., a. 5. 4138

ELITE STAR, JUNO stb. őszi divatlapok Kerpelnél. Vidékre is pontos küldés. Ugyanott 20.000 kötet könyv olcsó kiadására. 12701

HASZNÁLT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

SÁROKHÁZ ÜZLETTEL, 2 szobás lakással, gazdasággal sürgősen eladó 80.000 lelei átvethető. Bővebbet „Argus” Irodában Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. sz. 12721

MÁGÁNHÁZ 3 szobás lakással, kerttel, belvárosban Str. George Spira (Aká-utca) 7a) sürgősen eladó, 70.000 lelei átvethető. Bővebbet „Argus” Irodában Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 12722

Üzletek.

ELADÓ jóforgalmu vendéglő, belváros Str. Cercetasilor (Szent Pál-utca) 14. sz. 4152

SÜTŐDE szabad kézből eladó. Esetleg más üzletre is átalakítható Strada Alexandru Gavra (Csernovits Péter-utca) 4. 4145

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁSRA kettő 15—16 éves diák felvétel. Str. Mijlocul (Közép-utca) 13. 1000

JÓ HAZIKOSZT kapható uricsaládnál Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 8. I. em. 85. 400

IZRAELITÁ urnónél három 14—16 éves diák teljes ellátásra felvétel. Cim Wallinger hirdetőjében. 12415

KÉT intelligens fiatalember teljes ellátást nyer. Cim a kiadóban. 4157

Oktatás.

ANGOL, francia cursusok Szeptember tizenötől Este hatkor. Lyceumban. Ötven Leu GYERMEKKURZUSRA előjezés. GÉREZCZ. 3849

ZONGORAÓRAKAT ad kezdőknek, haladóknak zeneakadémiát végzett urileány. Bővebbet Korányinál, Bohus-palota. 11748

FRANCIA NŐ, nyelvtani és beszélgetési órákat ad egyenkint és csoportosan gyors gyakorlati módszer szerint. Cim a kiadóban. 4158

Különféle.

COPYINGOFFICE letrő, sokszorosító, fordító iroda, diktáló szoba Schmotzer si Szeftünél. Luther-utca. 3649

VASÁRNAP este a Neptun-fürdővel szemben egy padon ott hagyott ezüst retikül becses megtalálója kéri Durr Kocsárd fűszerüzletbe a városliget mellett, volt Dengi-házban átadni, hol kellő jutalomban részesül. 4151

ELSŐRENDEŐ férfi szabó 40—60.000 Lei tőkével rendelkező társat keres. „Üzlet van” című leveleket Wallinger hirdetője továbbít. 12415

ELVESZETT sárga hosszúszerű vizsla, kan, mellén fehér, megtaláló jutalmaztatik. Str. Crisan (Karolina-utca) 8. 12548

HÁROM ÉVES egészséges szép fiamat örökbe adnám uricsaládnál. Bővebbet szíveségből Bulev. Carol I. (Erzsébet körút) 25. II. em. 4161

ELVESZETT szerda d. e. Bulev. Regele Ferd. (József főherceg-uton) egy fehér barna fülű foxi kutya szájkösszárral. Centa száma 1321. Megtalálója magas jutalomban részesül. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 29. Dr. Róna. 4160

Szállodai portás,

ki 5-6 nyelvet beszél, éves bizonyítványokkal és evadékkal állást keres a Feleséggel esetleg szobaasszonynak elmenne. Cimeket a kiadóba kér.

Eladó

Doamna Str. Purgly 57. számú gazdálkodásra alkalmas ház szép kerttel. Bővebbet Wallinger-Irodában, ahol eladó ingatlanok állandóan előjegyezhetők. 12418

Eladó

egy jókarban levő hosszú zongora 4000 Leleiért és egy dupla könyvszekrény 1500 Leleiért Str. Sinagoga (Chorin Aron-u.) 1.

Üzletberendezés

drogeria, gyógyszerár vagy esomegüzlet berendezésnek kiválóan alkalmas üvegállványok, üvegszekrények csiszolt üvegezéssel rézfoglatban, pultok márványlappal és csiszolt üvegezéssel előrésszel rászerezhető csiszolt üveges nikkellámpákkal, ugyanilyen kivitelű kirakatberendezés, csiszolt tákrók stb. 12548

A teljes berendezés háboru előtti készítmény kifogástalan állapotban helyszüke miatt jutányos áron eladó. — Érdeklődők forduljanak KELET hírlapirodához Arad.

Kifutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Utlevelekre vizumot 55.— Leleiért legpontosabban leggyorsabban a „Kelet” hírlapiroda szerez